

Gemeente Rhenen - Beleidsregel terugvordering, verhaal en invordering gemeente Rhenen 2017

HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
 - a. Awb: de Algemene wet bestuursrecht;
 - b. boete: bestuurlijke boete genoemd in artikel 18a van de Participatiewet, artikel 20a loaw en artikel 20a loaz;
 - c. bruteren: het verhogen van de vordering met de loonbelasting en premies volksverzekeringen waardoor de gemeente die de uitkering verstrekt krachtens de Wet op de loonbelasting 1964 inhoudingsplichtig is, voor zover deze belasting en premies niet verrekend kunnen worden met de door het college af te dragen loonbelasting en premies volksverzekeringen;
 - d. college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rhenen;
 - e. fraudevordering: vordering ontstaan als gevolg van schending van de inlichtingenplicht;
 - f. inlichtingenplicht: verplichting genoemd in artikel 17, eerste lid Participatiewet, artikel 13, eerste lid van de loaw, artikel 13, eerste lid van de loaz en artikel 30c, tweede en derde lid van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen;
 - g. invorderen: het innen van de vordering;
 - h. loaw: de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
 - i. loaz: de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
 - j. PW: Participatiewet
 - k. uitkering: de door het college verleende uitkering in het kader van de Participatiewet, de Wwb, de loaw of de loaz;
 - l. verhaalsbijdrage; kosten van de uitkering die worden verhaald op een onderhoudsplichtige zoals bedoeld in paragraaf 6.5 van de Participatiewet;
 - m. Wwb: Wet werk en bijstand.
2. Alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en niet nader zijn omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, loaw, loaz en de Awb.

Artikel 2 Algemene bepaling met betrekking tot de bevoegdheid tot het opschorten, herzien, intrekken, terugvorderen, verrekenen, bruteren, invorderen en verhalen van bijstand

1. Het college maakt gebruik van de bevoegdheid tot:
 - a. het opschorten, herzien of intrekken van het recht op uitkering ingevolge artikel 54, derde en vierde lid Participatiewet en artikel 17, derde en vierde lid van de loaw en loaz, indien de uitkering ten onrechte, dan wel tot een te hoog bedrag is verleend;
 - b. het terugvorderen, zoals dit haar op grond van artikel 58, tweede lid en artikel 59 van de Participatiewet alsmede artikel 25, tweede lid en artikel 26 van de loaw en loaz toekomt;
 - c. het verrekenen van de bijstand zoals dit haar op grond van artikel 58, vierde lid van de Participatiewet, alsmede artikel 25, vierde lid van de loaw en loaz toekomt;
 - d. het verrekenen van de vordering van de Participatiewet, loaw- of loaz-uitkering, zoals dit haar op grond van artikel 60, derde lid Participatiewet alsmede artikel 28, derde lid loaw of loaz toekomt;
 - e. het bruteren van de vordering;
 - f. het invorderen van de vordering via een dwangbevel, zoals dit haar op grond van artikel 60, tweede lid van de Participatiewet alsmede artikel 28, eerste lid loaw en loaz toekomt; en het verhalen van kosten van de uitkering, zoals bedoeld in paragraaf 6.5 van de Participatiewet.
 - g.
2. De bevoegdheden genoemd in eerste lid, onderdelen a tot en met g gelden voor het college als algemene verplichtingen behoudens de in deze beleidsregels beschreven uitzonderingen.

Artikel 3 Uitzonderingen voortvloeiende uit de jurisprudentie

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 2, eerste lid, onderdeel b vordert het college een door haar na ontvangst van een signaal over ten onrechte of tot een te hoog bedrag verstrekte uitkering niet terug, voor zover deze uitkering ook na zes maanden na ontvangst van dit signaal nog onterecht of tot een te hoog bedrag is verleend, tenzij belanghebbende in dit kader de inlichtingenplicht heeft geschonden.
2. Onder een signaal als genoemd in het eerste lid wordt verstaan relevante informatie waaruit kan worden afgeleid dat het college op grond daarvan actie zou moeten ondernemen.
3. In afwijking van het bepaalde in artikel 2, eerste lid onderdeel b stelt het college, voor zover de vordering is ontstaan als gevolg van het schenden van de inlichtingenplicht bestaande uit het gedurende een langere periode beschikken over een geringe overschrijding van het vrij te laten bescheiden vermogen, deze vordering vast op het bedrag dat zou zijn teruggevorderd indien de belanghebbende wel aan de inlichtingenplicht zou hebben voldaan.
4. In afwijking van het bepaalde in artikel 2, eerste lid onderdeel e ziet het college af van brutering indien sprake is van een vordering, die is ontstaan buiten toedoen van belanghebbende en hem dit niet kan worden verweten dat de betaling van de schuld niet reeds is voldaan in het kalenderjaar waarop deze betrekking heeft.

Artikel 4 Kruimelbedragen

Het college ziet af van het nemen van een besluit tot terugvordering, indien het terug te vorderen bedrag na beëindiging van de uitkering, lager is dan € 50,- tenzij:

- a. er nog andere vorderingen op de belanghebbende openstaan;
- b. verrekening mogelijk is; of
- c. sprake is van terugvordering wegens schending van de inlichtingenplicht.

HOOFDSTUK 2 INVORDERING

§ 2.1 De betalingsverplichting

Artikel 5 Algemeen

1. Het college start de invordering gelijktijdig met de afgifte van het besluit tot terugvordering en/of het besluit boeteoplegging en hanteert daarbij de in artikel 4:87 van de Awb genoemde betalingstermijn van zes weken.
2. Het gelijktijdig met het terugvorderingsbesluit en/of boetebesluit afgegeven invorderingsbesluit omvat daarbij de volgende punten:
 - a. de hoogte van (het saldo van) de vordering;
 - b. de betalingsverplichting om de vordering in zijn geheel te voldoen;
 - c. de datum waarop de betalingsverplichting ingaat;
 - d. de mogelijkheid voor belanghebbende om binnen zes weken na verzenddatum van de beschikking als bedoeld in artikel 4:87 van de Awb een betalingsregeling te treffen;
 - e. de rechtsgevolgen bij niet-nakoming van de betalingsverplichting als beschreven in afdeling 4.4.2 Awb over verzuim en wettelijke rente en afdeling 4.4.4 Awb over aanmaning en invordering bij dwangbevel
 - f. de vermelding dat het aangaan van nieuwe schuldverplichtingen niet leidt tot een nieuwe vaststelling van een opgelegde betalingsverplichting behoudens bijzondere onvoorziene omstandigheden.

Artikel 6 Verrekening

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 60, vierde lid van de Participatiewet en artikel 28, tweede lid van de loaw en loaz en ongeacht de in artikel 5 genoemde betalingstermijn gaat het college indien mogelijk meteen na afgifte van het besluit tot terugvordering over tot verrekening van de vordering met een eventueel recht op bijstand of een uitkering in het kader van de loaw of loaz.
2. Bij beëindiging van de uitkering wordt het recht op vakantietoelage en eventuele nog te betalen bijstand/uitkering verrekend met de openstaande vordering(en) en/of de boetes.

Artikel 7 Uitstel van betaling

1. Het college verleent uitstel van betaling indien haar ambtshalve dan wel op basis van een gemotiveerd verzoek van belanghebbende duidelijk is dat belanghebbende geen mogelijkheid heeft om binnen de gestelde termijn tot algehele aflossing van de vordering over te gaan.
2. Voor zover belanghebbende beschikt over aflossingscapaciteit verbindt het college aan het verleende uitstel de voorwaarde dat belanghebbende deze aflossingscapaciteit aanwendt ter aflossing van de openstaande schuld.
3. Onverminderd het bepaalde in het tweede lid verbindt het college aan de verlening van (verder) uitstel de extra voorwaarde dat belanghebbende indien hij over vermogen beschikt dan wel komt te beschikken, dit vermogen – voor zover dit meer bedraagt dan € 1500,00 - aanwendt ter aflossing van de openstaande schuld.
4. Bij de vaststelling of belanghebbende over vermogen beschikt als bedoeld in het derde lid worden de vorderingen die het gevolg zijn van te veel ontvangen uitkering buiten beschouwing gelaten;
5. Het uitstel wordt ingetrokken indien de belanghebbende de nader overeengekomen aflossing niet nakomt.

Artikel 8 Volgorde van invordering

1. Het college vordert de vorderingen op volgorde van boete, fraudevordering, overige vorderingen en geldlening in zolang de belanghebbende geen verzoek heeft gedaan op grond van artikel 4:92, tweede lid van de Awb.
2. Van het gestelde in het eerste lid wordt afgeweken:
 - a. bij beslaglegging door een derde schuldeiser wegens wettelijk preferente vordering, dan wordt eerst de (fraude)vordering ingevorderd;
 - b. als brutering van de (fraude)vordering voorkomen kan worden door eerst de (fraude)vordering in te vorderen;
 - c. als het restant van de (fraude)vordering(en) in minder dan zes maandelijkse termijnen vanaf de datum van boeteoplegging zal zijn voldaan.

Artikel 9 Vaststelling van de hoogte van de maandelijkse aflossingscapaciteit bij belanghebbenden met een uitkering

1. Indien belanghebbende een uitkering ontvangt op grond van de Participatiewet, de loaw of de loaz bedraagt de aflossingscapaciteit 6% (met ingang van de inwerking treding van de wet vereenvoudiging beslagvrije voet 5%) van de van toepassing zijnde bijstandsnorm inclusief vakantietoeslag, dan wel de van toepassing zijnde grondslag als bedoeld in artikel 5, derde lid en volgende van de loaw en loaz per maand inclusief vakantietoeslag, maar niet meer dan het bedrag dat in gevolge het bepaalde in artikel 475d van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voorbeslag in aanmerking zou komen.
2. In geval van beslaglegging door een derde, kan de aflossingsverplichting ingevolge de bovengenoemde leden voor alle vorderingen worden bepaald op de volledige beslagruimte zoals aangegeven in artikel 475d van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Artikel 10 Vaststelling van de duur en de hoogte van de maandelijkse aflossingscapaciteit bij uitstroom uit de Participatiewet, loaw of loaz en bij debiteuren die geen recht hebben op algemene bijstand krachtens de Participatiewet, de loaw of de loaz.

1. De hoogte van de maandelijkse aflossingscapaciteit bij beëindiging of intrekking van de uitkering wordt gedurende minimaal zes maanden na de verzenddatum van dit besluit gesteld op het bedrag dat belanghebbende maandelijks reeds afloste tijdens de uitkeringsperiode.
2. Indien tijdens het nemen van het terugvorderingsbesluit een ander inkomen wordt ontvangen dan een uitkering voor levensonderhoud op grond van de Participatiewet, loaw of loaz, wordt bij alle vorderingen de hoogte van de maandelijkse aflossingscapaciteit vastgesteld aan de hand van de draagkracht van belanghebbende. Het bedrag naar draagkracht wordt berekend aan de hand van de "draagkrachtberekening bij terugvordering"
3. In afwijking van het gestelde in het tweede lid wordt met een betalingsvoorstel van de belanghebbende ingestemd voor zover daarmee de vordering binnen een periode van 36 maanden in zijn geheel kan worden afgelost en de voorgestelde aflossing tenminste € 25,00 per maand bedraagt.

Artikel 11 Rente en kosten

1. Er wordt geen wettelijke rente in rekening gebracht.
2. Als een derde partij de invordering overneemt of uitvoert, zullen de in verband daarmee gemaakte kosten op belanghebbende worden verhaald.

§ 2.2 Tussentijdse beoordeling van een lopende betalingsverplichting

Artikel 12 Tussentijdse beoordeling van een betalingsverplichting door het college

1. Als uit een signaal van het inlichtingenbureau blijkt dat het inkomen van belanghebbende is gewijzigd met een bedrag van tenminste € 300,00 bruto per maand wordt een onderzoek ingesteld naar een mogelijke wijziging van de aflossingscapaciteit. De hoogte van de maandelijkse aflossingscapaciteit wordt berekend aan de hand van de "draagkrachtberekening bij terugvordering".
2. Wanneer het college als gevolg van het onderzoek besluit tot wijziging of handhaving van de eerder opgelegde betalingsverplichting, wordt belanghebbende hiervan bij beschikking in kennis gesteld.
3. In het geval van een gewijzigde betalingsverplichting wordt deze opgelegd met ingang van de eerste dag van de maand die volgt op die van de beschikking.

Artikel 13 Verzoek tot wijziging van een betalingsverplichting door belanghebbende

1. Belanghebbende kan een schriftelijk verzoek doen, onder bijvoeging van zijn financiële en andere relevante gegevens met bijbehorende afschriften van bewijsstukken, tot:
 - a. wijziging van de eerder vastgestelde betalingsverplichting;
 - b. tijdelijk uitstel van de opgelegde betalingsverplichting, omdat de belanghebbende meent de eerder vastgestelde periodieke betalingsverplichting niet te kunnen voldoen.
2. Na ontvangst van dit verzoek neemt het college een besluit en deelt dit aan belanghebbende mee.
3. Het verzoek tot wijziging van de betalingsverplichting schort de lopende verplichting niet op tenzij er sprake is van dringende redenen.

§ 2.3 Gevolgen bij het niet of niet meer voldoen aan de betalingsverplichting

Artikel 14 Niet of niet meer voldoen aan de betalingsverplichting

Indien de belanghebbende niet bereid is tot het treffen van een betalingsregeling of een eerder opgelegde betalingsregeling niet meer nakomt, wordt belanghebbende tenminste eenmaal schriftelijk aangemaand. Als belanghebbende dan nog niet aan zijn betalingsverplichtingen voldoet wordt een dwangbevel, als bedoeld in artikel 4:114 Awb afgegeven.

HOOFDSTUK 3 GEHEEL OF GEDEELTELIJK AFZIEN VAN (VERDERE) INVORDERING

§ 3.1 Kwijtschelding in verband met het gedurende een bepaalde periode voldoen aan de betalingsverplichtingen

Artikel 15 Afzien van (verdere) invordering

1. Het college streeft er naar om de teruggevorderde en de op derden verhaalde kosten optimaal in te vorderen, voor zover zich daar geen andere wettelijke regeling tegen verzet.
2. Het college kan besluiten af te zien van (verdere) invordering indien de belanghebbende:
 - a. Gedurende tien jaar volledig aan zijn betaalverplichtingen heeft voldaan;
 - b. gedurende tien jaar weliswaar niet volledig aan zijn betaalverplichtingen heeft voldaan, maar het achterstallige bedrag over die periode en de op de invordering betrekking hebbende kosten, alsnog uit eigener beweging heeft betaald;
 - c. gedurende tien jaar geen betalingen heeft verricht en niet aannemelijk is dat hij deze op enig moment zal gaan verrichten;
 - d. een bedrag van tenminste 50% van de restsom ineens voldoet; dan wel
 - e. een beroep doet op de aanwezigheid van dringende redenen en dit beroep door het college is gehonoreerd.
3. De termijn genoemd onder het tweede lid onderdeel a bedraagt drie jaar indien de vordering een lening betreft voor duurzame gebruiksgoederen.

4. In beginsel wordt een besluit als bedoeld in het tweede lid, aanhef en onderdelen a, b, d en e slechts genomen als de belanghebbende daarom schriftelijk heeft verzocht. Tot toepassing van het tweede lid, aanhef en onderdeel c wordt uitsluitend ambtshalve besloten.
5. Het college ziet af van (verdere) invordering wanneer er zwaarwegende omstandigheden zijn in het belang van de gemeente zelf en het geen fraudevordering betreft die ontstaan is na 1 januari 2013.

Artikel 16 Uitzonderingen

1. Artikel 16, tweede tot en met vierde lid is niet van toepassing ten aanzien van vorderingen die:
 - a. het gevolg zijn van schending van de inlichtingenplicht dan wel
 - b. door pand of hypotheek op een goed of goederen zijn gedekt, behoudens voor zover zij niet op die goederen verhaald kunnen worden.
2. Het op basis van artikel 16 genomen besluit tot (gedeeltelijk) afzien van (verdere) invordering wordt ingetrokken, indien op een later tijdstip blijkt dat belanghebbende onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.

§ 3.2 Schuldregeling

Artikel 17 Afzien van (verdere) invordering wegens schuldenproblematiek

1. Het college verleent medewerking aan een schuldhulpverleningstraject indien:
 - a. redelijkerwijs te voorzien is dat de belanghebbende niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden; en/of
 - b. redelijkerwijs te voorzien is dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen van de overige schuldeisers zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen; en
 - c. de vordering van de gemeente wegens teruggevorderde uitkering ten minste zal worden voldaan naar evenredigheid met de vorderingen van de schuldeisers van gelijke rang.
2. Het eerste lid is niet van toepassing indien de vordering wordt gedekt door pand of hypotheek op een goed of goederen, behoudens voor zover de vordering niet op die goederen verhaald kan worden.
3. Het besluit om mee te werken aan een schuldhulpverleningstraject wordt ingetrokken indien:
 - a. niet binnen twaalf maanden nadat dat besluit is bekendgemaakt, een schuldregeling tot stand is gekomen die voldoet aan de eisen bedoeld in het eerste lid;
 - b. de belanghebbende zijn schuld niet zoals afgesproken in de schuldregeling voldoet; dan wel
 - c. de belanghebbende onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.
4. Het college verleent, op grond van artikel 60c Participatiewet en artikel 29a van de loaw en loaz geen medewerking aan een schuldregeling indien:
 - a. de vordering na 1 januari 2013 is ontstaan door het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht en
 - b. hiervoor een boete is opgelegd en
 - c. medewerking aan een schuldregeling leidt tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van deze vorderingen, of
 - d. door het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht aangifte is gedaan op grond van het wetboek van strafrecht en
 - e. medewerking aan een schuldregeling leidt tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de vorderingen.

HOOFDSTUK 4 VERHAAL

Artikel 18 Verhaal

1. Het college verhaalt de kosten van bijstand met inachtneming van de wettelijke bepalingen en hetgeen hierover in deze regeling staat vermeld.
2. In afwijking van het eerste lid ziet het college af van (verder) verhaal, indien:
 - a. het op te leggen verhaalsbedrag lager is dan € 45,00 per maand.

- b. sprake is van een schenking of een nalatenschap van minder dan € 1.500,--
- c. hiertoe een dringende reden aanwezig is;
- d. er zwaarwegende omstandigheden zijn in het belang van de gemeente zelf.

Artikel 19 Nihilbeding

Als echtgenoten of gewezen echtgenoten onderling hebben bepaald dat na echtscheiding (of scheiding van tafel en bed of ontbinding van het huwelijk) de één tegenover de ander in het geheel geen alimentatie verschuldigd is, kan het college toch de kosten van bijstand op de onderhoudsplichtige verhalen.

Artikel 20 In acht te nemen maatstaven

Bij de beoordeling van het bestaan van het verhaalsrecht bedoeld in artikel 159 a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek of artikel 62 en de beoordeling van het te verhalen bedrag wordt rekening gehouden met de maatstaven die gelden en de omstandigheden die van belang zijn in het geval dat de rechter dient te beslissen over de vraag of, en zo ja, tot welk bedrag een uitkering tot levensonderhoud na echtscheiding, scheiding van tafel en bed of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, zou moeten worden toegekend. De eventuele berekening van de op te leggen verhaalsbijdrage vindt plaats aan de hand van de Tremanormen.

Artikel 21 Verhaal bij aanwezigheid van een rechterlijke uitspraak

1. Indien degene op wie wordt verhaald een bij rechterlijke uitspraak, op grond van boek I van het Burgerlijk Wetboek, vastgesteld bedrag niet voldoet, wordt verhaald in overeenstemming met deze uitspraak.
2. Het besluit tot verhaal overeenkomstig de rechterlijke uitspraak wordt in dat geval bij brief medegedeeld aan degene op wie wordt verhaald, met de aanmaning het verschuldigde bedrag binnen dertig dagen na verzending van de brief te voldoen.
3. Degene op wie wordt verhaald kan binnen de termijn waarbinnen betaling moet plaatsvinden tegen het besluit tot verhaal in verzet komen door het indienen van een verzoekschrift aan de rechtbank. Indien tijdig verzet is gedaan, wordt de invordering pas voortgezet zodra het verzet is ingetrokken of ongegrond is verklaard.
4. Het college is bevoegd, met uitsluiting van degene die de bijstand ontvangt, het verschuldigde bij dwangbevel in te vorderen.

Artikel 22 Rechterlijke uitspraak bij verhuizing naar andere gemeente (artikel 62c PW)

1. Indien degene die bijstand ontvangt of heeft ontvangen en ten aanzien van wie door de rechter een verhaalsbedrag is vastgesteld, zijn woonadres verplaatst naar een andere gemeente en daar bijstand ontvangt of heeft ontvangen, gaat de bevoegdheid tot tenuitvoerlegging van de rechterlijke uitspraak op de andere gemeente over.
2. De vertrekgemeente blijft bevoegd tot tenuitvoerlegging voor zover het gaat om betalingsachterstanden met betrekking tot verhaal van bijstand die door de gemeente is verleend.

Artikel 23 Ingangsdatum verhaal

De ingangsdatum van de te verhalen onderhoudsbijdrage is de eerste van de maand volgend op die waarin het verhaalsbesluit is genomen.

Artikel 24 Heronderzoek naar wijziging verhaalsbijdrage

1. Als uit een signaal van het inlichtingenbureau blijkt dat het bruto-inkomen van de onderhoudsplichtige met tenminste € 300,00 per maand is gewijzigd wordt een onderzoek verricht naar een mogelijke wijziging van de verhaalsbijdrage.
2. De berekening van de verhaalsbijdrage vindt plaats aan de hand van de Tremanormen.

Artikel 25 Verhaal in rechte

1. Indien de belanghebbende niet uit eigen beweging bereid is de verlangde gelden aan de gemeente te betalen dan wel niet of niet tijdig tot betaling daarvan overgaat, besluit het college tot verhaal in rechte.
2. Het college kan om redenen van doelmatigheid geheel of gedeeltelijk afzien van verhaal in rechte.

Artikel 26 Kwijtschelding wegens schuldenproblematiek

1. Het college kan op verzoek van degene op wie wordt verhaald besluiten (gedeeltelijk) af te zien van verhaal van kosten van bijstand, voor zover het betreft verschuldigde verhaalsbedragen die op het moment van het besluit opeisbaar zijn, indien:
 - a. redelijkerwijs te voorzien is dat de belanghebbende niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden; en/of,
 - b. redelijkerwijs te voorzien is dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen van de overige schuldeisers zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen; en
 - c. de vordering van de gemeente wegens teruggevorderde uitkering ten minste zal worden voldaan naar evenredigheid met de vorderingen van de schuldeisers van gelijke rang.
2. Het besluit tot het (gedeeltelijk) afzien van invordering van de opgelegde verhaalsbijdrage treedt niet in werking voordat een schuldregeling tot stand is gekomen.
3. Het besluit tot afzien van invordering van een verhaalsbijdrage wordt ingetrokken of ten nadele van belanghebbende gewijzigd indien:
 - a. binnen twaalf maanden geen schuldregeling tot stand is gekomen;
 - b. onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.

HOOFDSTUK 5 SLOTBEPALINGEN

Artikel 27 Inwerkingtreding

Deze beleidsregel treedt in werking op de dag na de dag van bekendmaking en werkt terug tot en met 1 september 2017.

Artikel 28 Citeertitel

Deze beleidsregel kan worden aangehaald als "Beleidsregel terugvordering, verhaal en invordering Participatiewet, loaw en loaz gemeente Rhenen 2017".

Vastgesteld in de vergadering van 13 februari 2018

W.G. W.G.

P. Bonthuis drs. J.A. van der Pas

Secretaris Burgemeester

ALGEMENE TOELICHTING

Gevolgen invoering Participatiewet

De invoering van de Participatiewet is mede aanleiding geweest de bestaande beleidsregel uit 2013 te herzien. In de "Beleidsregel terugvordering, verhaal en invordering Participatiewet, loaw en loaz gemeente Rhenen 2017" zijn geen grote beleidsinhoudelijke wijzigingen opgenomen ten opzichte van de beleidsregels uit 2013. De wijzigingen zijn met name tekstueel. Wel is er een artikel toegevoegd waarin is opgenomen dat het college onder bepaalde voorwaarden uit kostenbatenoeverweging kan afzien van terugvorderen, als het terug te vorderen bedrag lager is dan € 50,-. Daarnaast is de focus meer gericht op de invordering dan in het periodiek onderzoek verrichten naar een eventuele wijziging van de hoogte van het aflossingsbedrag/verhaalsbijdrage. Uit de praktijk is namelijk gebleken dat dit onderzoek veelvuldig niet leidt tot een (aanzienlijke) wijziging van het opgelegde bedrag.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit artikel worden een aantal begrippen omschreven. Dit artikel behoeft geen nadere uitleg.

Artikel 2 Algemene bepaling met betrekking tot de bevoegdheid tot het opschorten, herzien, intrekken, terugvorderen, verrekenen, bruteren, invorderen en verhalen van bijstand

Sinds 1 januari 2013 is het college verplicht verstrekte bijstand terug te vorderen wanneer er sprake is van schending van de inlichtingenplicht. In alle overige gevallen blijft dit een bevoegdheid. In dit artikel is vastgelegd dat het college, daar waar zij beleidsvrijheid heeft op grond van de Participatiewet, de loaw en de loaz, in beginsel overgaat:

- tot opschorten, herzien en intrekken van het recht op uitkering;
- tot terugvorderen van de teveel dan wel de ten onrechte verstrekte bijstand of inkomensvoorziening;
- tot verrekening van de teveel dan wel de ten onrechte verstrekte bijstand of inkomensvoorziening wanneer er sprake is van een lopende uitkering;
- tot het bruteren van vorderingen die niet binnen het lopende kalenderjaar worden terugbetaald;
- tot invordering via een dwangbevel; en
- het verhalen van bijstand op grond van paragraaf 6.5 van de Participatiewet.

Het eerste lid geeft de algemene hoofdregel aan. Het tweede lid geeft aan dat de uitzonderingen hierop nader in deze beleidsregels zijn uitgewerkt.

Artikel 3 Uitzonderingen voortvloeiende uit de jurisprudentie

In dit artikel staan de algemene – binnen de jurisprudentie geformuleerde – uitzonderingen op de in artikel 2 genoemde hoofdregel. Het gaat hierbij om situaties waarvan binnen de jurisprudentie is komen vast te staan dat het college, ongeacht een gehoudenheid tot terugvordering dan wel brutering, dient af te zien van haar vaste gedragslijn. Het college heeft in deze niet de vrijheid om van deze in de jurisprudentie benoemde uitzonderingen af te zien. Het gaat hier meer specifiek over:

- de zesmaanden-jurisprudentie. De zesmaanden-jurisprudentie komt er kortheidshalve op neer dat de gemeente binnen zes maanden nadat zij een signaal heeft ontvangen, over dient te gaan tot aanpassing van het recht op uitkering. Een signaal kan daarbij worden gedefinieerd als relevante informatie over de uitkeringsgerechtigde waaruit kan worden afgeleid dat sprake is van een dusdanige fout, dat het college op grond daarvan actie zou moeten ondernemen. Vindt binnen deze zes maanden geen aanpassing van de uitkering plaats, dan dient het college van terugvordering af te zien voor het deel dat na deze zes maanden nog te veel aan uitkering is verstrekt. De zesmaanden-jurisprudentie geldt niet indien er sprake is van schending van de inlichtingenplicht.
- Beperkte overschrijding van de vermogensgrens gedurende langere tijd. De situatie kan bestaan dat belanghebbende niet heeft gemeld dat hij over een vermogen beschikt dat in beperkte mate de vermogensgrens overstijgt. Komt het college hierachter dan is zij in wezen gerechtigd om de bijstand over de gehele periode van overschrijding in te trekken. Vaste jurisprudentie is echter dat in deze situatie de terugvordering dient te worden beperkt tot het bedrag dat niet zou zijn verstrekt indien belanghebbende de beperkte overschrijding van de vermogensgrens wel tijdig zou hebben gemeld.
- Ook het bruteren van een vordering is een bevoegdheid. Naar vaste rechtspraak dient te worden afgezien van brutering, indien sprake is van een vordering die is ontstaan buiten toedoen van de belanghebbende en hem niet kan worden verweten dat de betaling van de schuld niet reeds is voldaan in het kalenderjaar waarop deze betrekking heeft.

Artikel 4 Kruimelbedragen

Alleen wanneer er sprake is van schenden van de inlichtingenplicht, is het college verplicht de ten onrechte verstrekte bijstand terug te vorderen. In alle overige situaties is het terugvorderen van bijstand een bevoegdheid. In dit artikel is vastgelegd dat het college afziet van terugvorderen indien het terug te vorderen bedrag kleiner of gelijk is aan € 50,- en aan alle overige voorwaarden in dit artikel wordt voldaan. In dergelijke situaties zijn de kosten van het terug- en invorderen van de bijstand hoger dan de opbrengst.

HOOFDSTUK 2 INVORDERING

In hoofdstuk 2 wordt een uitwerking gegeven aan de wijze waarop het college haar vorderingen invordert. De bepalingen binnen dit hoofdstuk zien toe op de betalingsverplichting, de controle op de hoogte van de betalingsverplichting en de gevolgen bij niet of niet meer voldoen aan de betalingsverplichting.

Artikel 5 Algemeen

In het eerste lid is opgenomen dat de beslissing omtrent de terugvordering en de beslissing omtrent de invordering gelijktijdig, al dan niet in één beschikking wordt opgenomen. Ditzelfde geldt voor de beslissing omtrent de boeteoplegging en de beslissing tot invordering van de boete. Sinds de inwerkingtreding van de 4e Tranche Algemene wet bestuursrecht is de termijn waarbinnen van belangheb-

bende de betaling moet zijn ontvangen, gesteld op zes weken na de ingangsdatum van de betalingsverplichting.

In het tweede lid staat omschreven welke zaken in het terug- en invorderingsbesluit minimaal moeten zijn opgenomen naast de eisen die reeds in de Algemene wet bestuursrecht staan vermeld. De toevoeging van onderdeel f is gebaseerd op het uitgangspunt dat in beginsel geen rekening gehouden wordt meteen aflossingsverplichting op nieuwe (na datum verzending terugvorderings- of boetebesluit ontstane)schulden bij derden, tenzij het ontstaan van die nieuwe schuld niet te wijten is aan de belanghebbende.

Artikel 6 Verrekening

Voor fraudevorderingen ontstaan na 1 januari 2013 en de daarmee samenhangende boete geldt een wettelijke verrekeningsplicht in de Participatiewet, de loaw en de loaz (artikel 60, vierde lid Participatiewet). Voor overige vorderingen geldt deze wettelijke verrekeningsplicht niet. Daarom is in dit artikel vastgelegd dat het college direct tot verrekening overgaat, indien de belanghebbende bij het afgeven van een terugvorderingsbesluit in Rhenen een uitkering ontvangt in het kader van de Participatiewet, de loaw of de loaz. Ontvangt de belanghebbende een uitkering in een andere gemeente of via het UWV/SVB, dan regelt artikel 60a Participatiewet voor in welke situaties er tot directe verrekening kan worden overgegaan.

In het tweede lid hanteert het college het uitgangspunt dat bij de beëindiging van de uitkering de rekening wordt opgemaakt. Het eventuele tegoed aan vakantietoelage en nog te betalen bijstand wordt volledig verrekend met de eventuele vorderingen, waarna uitbetaling van het restant tegoed plaatsvindt, of tot verdere invordering van het restant vordering wordt overgegaan.

Artikel 7 Uitstel van betaling

De gemeente Rhenen heeft bij terugvorderingen het uitgangspunt dat de belanghebbende de gehele vordering binnen de geboden betalingstermijn moet voldoen. Indien na vaststelling van de betalingsstermijn, zich omstandigheden voordoen waarbij de belanghebbende, al dan niet tijdelijk, niet aan zijn betaalverplichting kan voldoen, kan het college besluiten tot uitstel van betaling. Indien besloten wordt tot uitstel, dient belanghebbende op grond van het tweede lid eerst zijn beschikbare aflossingscapaciteit aan te wenden voor het aflossen van de openstaande schuld. Hiertoe vindt een debiteurenonderzoek plaats, waarbij de belanghebbende inzage moet geven in zijn financiën en met schriftelijke bewijsstukken moet aantonen waarom hij tijdelijk niet in staat is af te lossen. Ook dient het aanwezige vermogen boven een bedrag van € 1500,00 voor aflossing van de schuld aangewend te worden. Indien belanghebbende hier niet aan meewerkt, vindt geen uitstel van betaling plaats.

Artikel 8 Volgorde van invordering

Het is mogelijk dat de belanghebbende bij de gemeente verschillende schulden/ boetes heeft openstaan. In artikel 4:92, tweede lid van de Awb is opgenomen dat de belanghebbende bij het aflossen zelf kan aangeven op welke vordering dit bedrag in mindering wordt gebracht. In de praktijk komt dit nauwelijks voor. In de Participatiewet, de loaw en de loaz is niets opgenomen over de volgorde van invordering van vorderingen en/of boetes. Om hierover duidelijkheid te geven is dit artikel opgenomen.

In het eerste lid is bepaald dat de aflossingen het eerst in mindering worden gebracht op boetes, dan op fraudevorderingen, vervolgens op overige vorderingen en tenslotte op geldleningen. Hiermee wordt recht gedaan aan het 'lik-op-stuk'-beleid dat het ministerie van Sociale Zaken voorstaat als het gaat om boetes.

In bepaalde situaties kan dit echter leiden tot ongewenste effecten. Een ongewenst effect kan zijn dat de vordering gebruteerd moet worden omdat deze vordering niet binnen het kalenderjaar kan worden afgelost vanwege de voorrang die aan de inning van de boete wordt gegeven. Dit wordt voorkomen door het tweede lid, onderdeel b.

Met het opnemen van het tweede lid, onderdeel c worden extra administratieve handelingen voorkomen (maken van een beschikking, handelingen in het uitkeringsstelsel) die het gevolg zijn als een lopende aflossing op een vordering moet worden opgeschort om de boete direct te kunnen innen, terwijl de vordering nagenoeg (binnen zes maanden) is afgelost. In dat geval is er voor gekozen eerst de vordering af te lossen en daarna de boete te innen.

Artikel 9 Vaststelling van de hoogte van de maandelijkse aflossingscapaciteit bij belanghebbenden met een uitkering

In artikel 9 is de hoogte van de maandelijkse aflossingsverplichting bij belanghebbenden met een uitkering vastgelegd. Hierbij wordt het toegepaste percentage vastgesteld op 6 en gewijzigd met ingang van de datum inwerkingtreding van de "Wet vereenvoudiging beslagvrije voet" naar 5%. Hierin is geregeld dat voor mensen met een inkomen onder of gelijk aan de voor hun geldende bijstandsnorm de beslagvrije voet op 95% van deze norm wordt gesteld. Wel heeft de veranderde normensystematiek gevolgen voor de hoogte van de maandelijkse aflossing door alleenstaande ouders. Alleenstaande ouders ontvangen sinds de invoering van de Participatiewet een bijstandsuitkering, gelijk aan de hoogte van de uitkering voor een alleenstaande. Zij ontvangen als aanvulling hierop een hoger bedrag aan kindgebonden budget via de Belastingdienst. Dit kindgebonden budget valt onder de Algemene

wet inkomensafhankelijke regelingen(Awir) en is niet vatbaar voor beslag. Dit heeft als gevolg dat de hoogte van het bedrag wat met de uitkering kan worden verrekend, voor alleenstaande ouders lager is geworden.

Artikel 10 Vaststelling van de duur en de hoogte van de maandelijkse aflossingscapaciteit bij uitstroom uit de Participatiewet, loaw of loaz en bij debiteuren die geen recht hebben op algemene bijstand krachtens de Participatiewet, de loaw of loaz

In artikel 10 is de hoogte van de maandelijkse aflossingsverplichting vastgelegd van belanghebbenden die uit de uitkering stromen of die bij het vaststellen van de vordering een andersoortig inkomen hebben. In de situatie dat belanghebbende uitstroomt uit de uitkering wordt de hoogte van de aflossing gedurende minimaal 6 maanden ongewijzigd voortgezet. Hiermee wordt uitstroom gestimuleerd omdat werken loont. Na een periode van 6 maanden is de termijn van uitstroom zodanig lang dat een terugval in de uitkering niet voor de hand ligt en is het gestelde in artikel 12 van toepassing.

Bij het berekenen van de aflossingscapaciteit voor personen die geen uitkering (meer) ontvangen wordt gebruik gemaakt van de "draagkrachtberekening bij terugvordering".

In principe wordt elk inkomensbestanddeel meegeteld. Wat in dit verband onder inkomensbestanddeel wordt aangemerkt, is geregeld in de artikelen 32 en 33 van de Participatiewet.

Artikel 11 Rente en kosten

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 12 Tussentijdse beoordeling van een betalingsverplichting door het college Als uit een signaal van het inlichtingenbureau blijkt dat het bruto-inkomen van belanghebbende is gewijzigd met tenminste € 300,00 bruto per maand wordt een onderzoek naar een eventuele gewijzigde aflossingscapaciteit ingesteld. Als uit dit onderzoek al dan niet een aanpassing van de opgelegde betaalverplichting voortkomt, wordt dit per beschikking aan belanghebbende meegedeeld. Is er sprake van een wijziging dan treedt deze in werking per de eerste dag van de maand, volgend op de beschikking.

Artikel 13 Verzoek tot wijziging van een betalingsverplichting door belanghebbende

Dit artikel biedt de belanghebbende de mogelijkheid schriftelijk een verzoek bij het college in te dienen tot wijziging van zijn aflossingsverplichting of tot tijdelijk uitstel van zijn betalingsverplichting. Dit verzoek moet de belanghebbende schriftelijk indienen en voorzien van de bewijsstukken, zoals overzichten van gewijzigde inkomsten en/of wijzigingen in zijn vermogen die kunnen leiden tot een wijziging van de aflossingsverplichting. In het algemeen is het aangaan van nieuwe schulden geen reden om de aflossingsverplichting te herzien. In dergelijke situaties dient de belanghebbende aan te tonen dat het aangaan van een nieuwe schuld absoluut noodzakelijk was. De aanschaf van duurzame gebruiksgoederen zoals auto's, TV's, computers, mobiele telefoonabonnementen en dergelijke worden doorgaans als niet noodzakelijk beschouwd.

In het derde lid is bepaald dat de verplichtingen blijven bestaan totdat het college een besluit genomen heeft op het verzoek tot wijziging. Indien er sprake is van dringende redenen kan het college besluiten de lopende verplichting op te schorten. Het bepalen of hiervan sprake is, is een individuele afweging die aan de hand van de aangevoerde bewijsstukken moet worden gemaakt.

Artikel 14 Niet of niet meer voldoen aan de betalingsverplichting

Wanneer de belanghebbende zijn betalingsverplichting niet nakomt of de voorwaarden waaronder uitstel is verleend schendt en de oorspronkelijke betalingstermijn is verstreken, is belanghebbende in verzuim als bedoeld in artikel 4:97 Awb. Artikel 4:112 e.v. Awb bepaalt dan de verdere invorderingsprocedure, te weten de invordering door middel van aanmaning en dwangbevel.

HOOFDSTUK 3 GEHEEL OF GEDEELTELIJK AFZIEEN VAN VERDERE INVORDERING

In hoofdstuk 3 wordt nader uitgewerkt onder welke omstandigheden het college geheel of gedeeltelijk afziet van terugvordering.

Artikel 15 Afzien van (verdere) invordering

In dit artikel zijn de voorwaarden opgenomen waaronder het college afziet van verdere invordering. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen verstrekte leningen voor inrichtingskosten en overige vorderingen, niet zijnde fraudevorderingen.

Dringende redenen kunnen in dit verband volgens vaste jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep alleen betrekking hebben op de gevolgen van de terugvordering op de belanghebbende. Het moet dan om een zodanig bijzondere situatie gaan dat voorzetting van de invordering leidt tot onaanvaardbare financiële en/of sociale consequenties voor de belanghebbende. Door het in het derde lid afwijkend vaststellen van de aflossingstermijn van drie jaar bij leningen voor duurzame gebruiksgoederen, wordt aangesloten bij de huidige uitvoeringspraktijk.

Artikel 16 Uitzonderingen

In artikel 15 zijn de voorwaarden vastgelegd waaronder kan worden afgezien van verdere invordering van de schuld. Deze voorwaarden gelden niet voor schulden die gedekt zijn door een zakelijk recht zoals pand of hypotheek.

Om te voorkomen dat de belanghebbende voordeel haalt uit het verstrekken van onjuiste of onvolledige gegevens is in het tweede lid van dit artikel opgenomen dat in voorkomende gevallen het besluit af te zien van verdere invordering, kan worden ingetrokken.

Artikel 17 Afzien van (verdere) invordering wegens schuldenproblematiek

Met ingang van 1 juli 2012 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening in werking getreden. Deze wet geeft de gemeente de regierol en de wettelijke zorgplicht op het terrein van de integrale schuldhulpverlening. Daarnaast streeft het college naar optimale terugvordering en verhaal op derden.

Deze twee wettelijke taken staan soms op gespannen voet met elkaar.

Het college kan belang hebben bij het meewerken aan een schuldregeling. Bijvoorbeeld om te voorkomen dat een belanghebbende lange tijd met schulden wordt geconfronteerd of dat de schuldpositie van belanghebbende zijn re-integratie belemmert. In artikel 17 zijn de voorwaarden vastgelegd, waaronder het college meewerkt aan een schuldregeling. In het derde lid is vastgelegd wanneer het college haar besluit tot medewerking aan een schuldhulpverleningstraject intrekt.

In artikel 60c Participatiewet, alsmede in artikel 29a loaw en loaz is vastgelegd dat het college geen medewerking verleent aan een schuldregeling, indien het een na 1 januari 2013 ontstane fraudevordering betreft of de daarmee samenhangende boete voor zover deze medewerking leidt tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van deze vorderingen.

Het laatste gedeelte van de voorgaande zin is vet en schuingedrukt om geen enkel misverstand te laten ontstaan en duidelijkheid te geven dat medewerking aan een schuldregeling ten aanzien van deze vorderingen wel mogelijk is wanneer de desbetreffende vordering niet voor het geheel of een deel wordt kwijtgescholden maar bijvoorbeeld tijdelijk wordt opgeschort of wanneer gedurende de schuldregeling gedeeltelijke betaling plaatsvindt en na afloop van de regeling het resterende bedrag van de vordering dient te worden betaald.

HOOFDSTUK 4 VERHAAL

Het verhalen van kosten van bijstand is een bevoegdheid van het college. In de Participatiewet is verhaal van bijstand opgenomen in de artikelen 61 tot en met 62i. De wet geeft de uiterste grens aan. Binnen deze grens kan het college zelf bepalen wanneer er verhaald wordt.

Artikel 18 Verhaal

Het algemene uitgangspunt is dat het college gebruik maakt van haar bevoegdheid tot het verhalen van kosten van bijstand. In het tweede lid zijn de uitzonderingen hierop vastgelegd. In het tweede lid, onderdeel a is vastgelegd dat het college van verhaal afziet, wanneer het verhaalsbedrag lager is dan € 45,00 per maand. De keuze voor deze beperking is ingegeven door redenen van doelmatigheid c.q. een kosten-batenanalyse. Bij verhaal in verband met schenking en nalatenschap wordt om diezelfde reden een grens van € 1.500 aangehouden.

In het tweede lid, onderdeel c ligt vast dat in geval van dringende redenen afgezien kan worden van verhaal. Van een dringende reden is in ieder geval sprake indien een verhaalsonderzoek een direct gevaar kan opleveren voor de uitkeringsgerechtigde en/of diens kinderen. Een dringende reden kan nooit financieel van aard zijn. Als de onderhoudsplichtige financieel niet in staat is bij te dragen aan de uitkeringskosten, is verhaal (tijdelijk) niet mogelijk wegens het ontbreken van draagkracht.

Artikel 19 Nihilbeding

Als tussen echtgenoten of ex-echtgenoten de afspraak is gemaakt dat de één tegenover de ander geen alimentatie verschuldigd is, hoeft het college hier geen rekening mee te houden. Er kan dan toch een onderzoek worden opgestart naar de mogelijkheden om de kosten van bijstand te verhalen.

Artikel 20 In acht te nemen maatstaven

Het betreft hier de uitvoering van de zogenaamde Tremanormen. Deze normen worden door de rechtbank gehanteerd bij het vaststellen van de alimentatie en voorzien in zowel een netto- als een bruto berekening. Het uitgangspunt hierbij is dat er zoveel mogelijk de bruto-methode wordt gebruikt. Voor de bepaling van de behoefte van het kind wordt gebruik gemaakt van de "berekening en verdeling van de kosten van de kinderen". Deze berekening geeft aan hoe de behoefte van kinderen aan een bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding bepaald moeten worden.

Artikel 21 Verhaal bij aanwezigheid van een rechterlijke uitspraak

Voor wat betreft de hoogte en de duur van de alimentatieplicht is het college in beginsel gebonden aan de uitspraak van de rechter (artikel 62b, eerste lid van de Participatiewet). Indien een rechterlijke uitspraak tot levensonderhoud niet wordt nagekomen, dan gaat het college altijd verhalen, ook wanneer

het bedrag lager is dan € 45,-per maand. Het college houdt de onderhoudsplichtige aan de rechterlijke uitspraak.

Artikel 22 Rechterlijke uitspraak bij verhuizing naar andere gemeente Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 23 Ingangsdatum verhaal
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 24 Heronderzoek naar wijziging verhaalsbijdrage Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 25 Verhaal in rechte
Op het moment dat het college een verhaalsbesluit heeft genomen en de onderhoudsplichtige betaalt niet, dan is er een uitspraak van de rechter nodig. De uitspraak van de rechter levert een executoriale titel op. Vanaf het moment van het verkrijgen van een executoriale titel is er geen reden om verhaalsvorderingen anders te bezien dan vorderingen die voortkomen uit terugvordering. Op grond van dit artikel zijn de invorderingsbepalingen terugvordering dan ook van toepassing op (afdwingbare) verhaalsvorderingen. De invordering van verhaalsvorderingen worden hierbij gelijkgesteld aan vorderingen, niet zijnde fraudevorderingen.

Artikel 26 Kwijtschelding wegens schuldenproblematiek
Dit artikel biedt het college de mogelijkheid mee te werken aan een schuldregeling en vermeldt de voorwaarden hiervoor.

Artikel 27 Inwerkingtreding
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 28 Citeertitel
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting